

DECIZIE

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Serviciul Vamal,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Aurel Punga împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea în parte a actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Serviciul Vamal și a fost menținută hotărârea din 23 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 20 octombrie 2016 Aurel Punga a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea în parte a actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, din anul 1991 a activat în organele vamale cu o întrerupere în perioada octombrie 1992 - iulie 1994, fiind angajat inițial în funcția de inspector vamal la punctul de vamă Ocnița a Departamentului de Stat pentru Controlul Vamal al RM.

A menționat că, prin ordinul nr. 57 din 12 martie 1998 a fost avansat în funcția de inspector superior în Secția operativă a Punctului vamal Ocnița, iar în baza contractului individual de muncă nr. 726 din 06 iunie 2016, a fost angajat în funcția de inspector principal în subdiviziunea Post vamal Otaci (PVFI, rutier), Biroul vamal Briceni.

A susținut că, pe parcursul activității sale a îndeplinit în mod conștiincios obligațiile de serviciu și nu i-au fost înaintate careva obiecții în acest sens, dimpotrivă i-au fost acordate stimulări și recompense pentru succesele și realizările în muncă, inclusiv pentru contracararea cazurilor de încălcare a regulilor vamale, iar prin certificatul nr. 64 din 03 septembrie 2009 i-a fost conferit titlu de colaborator vamal de onoare. De asemenea, și-a perfecționat nivelul de calificare profesională, participând la cursuri de instruire a colaboratorilor vamali.

A afirmat că, la data de 20 iunie 2016, prin ordinul Serviciului Vamal nr.643-p, a fost sancționat disciplinar cu eliberarea din serviciu, în baza art. 26

lit.a) și g) al Legii serviciului în organele vamale, ordinul fiindu-i adus la cunoștință la data de 22 septembrie 2016.

A relevat că, conform ordinului enunțat, este învinuit că a admis acțiuni ce contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației și, anume, contrar obligațiilor, nu a asigurat controlul bunurilor care au trecut frontiera.

A invocat că, a respectat pe deplin obligațiile de serviciu și nu a admis nici o încălcare disciplinară, la fel, nu a contribuit în nici un mod la trecerea ilegală a bunurilor de contrabandă peste frontiera vamală.

A mai invocat că, la aplicarea sancțiunilor, angajatorul a încălcat art. 206 alin. (5) din Codul muncii, care prevede că, la aplicarea sancțiunii disciplinare angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective. Or, circumstanțele obiective denotă direct că, faptele invocate au fost în deplină concordanță cu prevederile legale și nu constituie abatere disciplinară.

Astfel, a considerat că, ordinul pârâtului nr. 643-p din 20 iunie 2016 este ilegal și urmează a fi anulat.

A solicitat anularea ordinului pârâtului nr. 643-p din 20 iunie 2016 în partea ce ține de eliberarea sa din serviciu, restabilirea sa în funcția deținută, încasarea de la pârât a salariului pentru absența forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral în sumă de 50000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei reclamantul și-a concretizat cerințele, solicitând anularea ordinului pârâtului nr. 643-p din 20 iunie 2016 în partea ce ține de eliberarea sa din serviciu, restabilirea sa în funcția deținută, încasarea de la pârât a salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 23 septembrie 2016 – 15 mai 2017 în sumă de 42055,20 de lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 50000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 23 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de către Aurel Punga a fost admisă parțial, a fost anulat ordinul Serviciului Vamal nr. 643-p din 20 iunie 2016 cu privire la sancționare în partea aplicării lui Aurel Punga a sancțiunii disciplinare – eliberarea din serviciu în organul vamal, a fost restabilit Aurel Punga în funcția de inspector principal al Postului vamal Otaci (PVF1, rutier), Biroul vamal Briceni și a fost încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Aurel Punga salariul pentru absența forțată de la lucru în perioada 20 iunie 2016 – 23 mai 2017. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Serviciul Vamal și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 24 aprilie 2018 Serviciul Vamal a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt ilegale, deoarece au fost emise cu încălcarea și aplicarea eronată normele de drept material și, anume, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată în mod eronat legea și nu au fost constatate și

elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond.

A menționat că, concluziile instanței de apel sunt contrare cu circumstanțele pricinii, mai mult, instanța nu s-au expus asupra tuturor argumentelor invocate de către Serviciul Vamal și nici nu au luat în considerare că intimatul a fost sancționat cu eliberarea din serviciu în organele vamale, ca urmare a constatării în cadrul investigației de serviciu desfășurate a comiterii acțiunilor care contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale, nerespectând modul stabilit de perfectare a documentelor aferente operațiunilor de vămuire.

A susținut că, intimatul, prin acțiunile sale, a încălcat prevederile art. 15 alin.(1) lit. a), c), d), h) și i) din Legea serviciului în organele vamale și ale pct. 7 lit. a), b), c) și j) din Codul de conduită al colaboratorului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 456 din 27 iulie 2009, iar conform art. 46 lit. a) din Legea enunțată, aceste fapte constituie încălcări grave ale disciplinei de serviciu, prin urmare, conform art. 43 lit. h) din aceeași Lege, a fost eliberat din serviciu.

A afirmat că, instanța de apel și-a argumentat constatările exclusiv pe aspecte procedurale, fără să țină cont de circumstanțele de fapt ale cauzei și caracterul neconform al acțiunilor inspectorului vamal în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

A considerat eronată concluzia instanței de apel precum că, acțiunea este depusă în termen, deoarece ordinul nr. 643-p datează din 20 iunie 2016, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 22 octombrie 2016, depășind termenul de 3 luni. Mai mult, intimatul nu a indicat din care motiv a luat cunoștință cu ordinul abia la data de 22 septembrie 2016, iar faptul neprezenței la serviciu în perioada 20 iunie 2016 – 22 septembrie 2016 demonstrează faptul că, a cunoscut despre încetarea raporturilor de serviciu.

A relevat că, Serviciul Vamal nu avea posibilitatea să transmită intimatului contra semnătură ordinul de sancționare, deoarece acesta se afla în concediul anual, ulterior, însă, nu s-a mai prezentat la serviciu. Mai mult ca atât, Biroul vamal Briceni, prin scrisoarea nr. 28/26-63-277 din 21 iunie 2016, recepționată de către intimat la data de 22 iunie 2016, a informat intimatul despre ordinul respectiv și l-a invitat să ridice carnetul de muncă.

A considerat că, instanța de apel neîntemeiat a concluzionat că, ordinul nr.643-p din 20 iunie 2016 nu corespunde exigențelor legii, deoarece la emiterea ordinului contestat de către angajator au fost respectate prevederile art. 81 alin. (3) și 89 alin. (2) din Codul muncii, fiind indicate drept temeiuri de emitere încheierea din 30 iunie 2016 a Comisiei de disciplină a Serviciului Vamal și raportul nr. 3040 din 07 iunie 2016 al Direcției control al încasării obligației vamale și asistență juridică. Circumstanțele de fapt și de drept care au stat la baza emiterii ordinului nr. 643-p din 20 iunie 2016 sunt expuse în încheierea privind ancheta de serviciu inițiată în privința lui Aurel Punga.

De asemenea, a calificat ca arbitrară concluzia instanței de apel cu referire la omiterea termenului de aplicare a sancțiunii, stabilind că, Serviciul Vamal a cunoscut despre acțiunile intimatului la data de 22 aprilie 2016, când a fost depus raportul Direcției securitate internă nr. 2163 din 22 aprilie 2016, însă instanța nu a luat în considerare că, prin raportul Direcției securitate internă nr. 2446 din 06 mai

2016 ancheta de serviciu a fost suspendată pînă la stabilirea valorii în vamă a mărfurilor ridicate și identificarea substanțelor necunoscute, fiind reluată la data de 24 mai 2016 prin raportul nr. 2758. Prin urmare, termenul suspendării și, anume, perioada cuprinsă între 06 mai 2016 – 24 mai 2016 nu se include în termenul de desfășurare a anchetei de serviciu, durata acesteia fiind mai mică de o lună.

A declarat că, instanța de apel eronat a obligat Serviciul Vamal la plata salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu începând cu data de 20 iunie 2016, deoarece conform înscrierilor din carnetul de muncă, intimatul a fost eliberat la data de 09 august 2016. Astfel, Serviciul Vamal a fost obligat la plata dublă a salariului pentru perioada 20 iunie 2016 – 09 august 2016, ceea ce constituie o îmbogățire fără justă cauză.

Prin referința depusă la data 29 iunie 2018 Aurel Punga a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 04 iulie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea încasării salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 20 iunie 2016 – 23 mai 2017, iar în rest menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, prin ordinul Serviciului Vamal nr. 643-p din 20 iunie 2016 cu privire la sancționare, lui Aurel Punga, inspector principal al Postului vamal Otaci, (PVF1, rutier), Biroul vamal Briceni, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – eliberarea din serviciu în organul vamal.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, care pe parcursul judecării cauzei a fost concretizată, Aurel Punga a solicitat anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 643-p din 20 iunie 2016 în partea ce ține de eliberarea sa din serviciu în organul vamal, restabilirea sa în funcția deținută, încasarea de la Serviciul Vamal a salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 23 septembrie 2016 – 15 mai 2017 în sumă de 42055,20 de lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 50000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, anulând ordinul Serviciului Vamal nr.643-p din 20 iunie 2016 cu privire la sancționare în partea aplicării lui Aurel Punga a sancțiunii disciplinare – eliberarea din serviciu în organul vamal, restabilindu-l pe Aurel Punga în funcția de inspector principal al Postului vamal Otaci, (PVF1, rutier), Biroul vamal Briceni și încasând de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Aurel Punga salariul pentru absența forțată de la lucru în perioada 20 iunie 2016 – 23 mai 2017, în rest respingând acțiunea.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Serviciul Vamal, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Conform art. 16 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prealabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

Conform art. 17 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea contenciosului administrativ, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la data comunicării actului administrativ. Termenul de 30 de zile specificat la alin. (1) este termen de prescripție.

La caz, se reține că, actele de numire, transferare, detașare sau eliberare din funcție, inclusiv de aplicare a sancțiunilor disciplinare în privința funcționarului public, a funcționarului public cu statut special, inclusiv a militarilor, persoanelor cu statut militar, se contestă direct în instanță de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data când persoana a luat cunoștință de acest act sub semnătură sau i-a fost înmănat actul.

Materialele dosarului denotă cert faptul că, Aurel Punga a luat cunoștință cu ordinul Serviciului Vamal nr. 643-p din 20 iunie 2016 la data de 22 septembrie 2016, fapt ce se confirmă prin semnătura acestuia (f. d. 6) și la data de 20 octombrie 2016 a depus cererea de chemare în judecată cu privire la anularea ordinului menționat.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele judecătorești corect au concluzionat că, acțiunea a fost depusă în termenul prevăzut de lege, iar argumentele invocate de către recurent în acest sens sunt neîntemeiate și de aceea nu pot fi reținute.

La caz, se mai reține că, conform art. 43 alin. (2) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000, eliberarea din serviciu poate avea loc: a) la cerere; b) la expirarea termenului de serviciu indicat în contract; c) în caz de transfer în o altă autoritate publică; d) în cazul alegerii într-o funcție electivă în o autoritate publică; e) în cazul lichidării organului vamal sau reducerii statelor de funcții; f) în caz de imposibilitate de îndeplinire a atribuțiilor constatată prin examen medical de specialitate; g) din cauza necorespunderii funcției deținute constatate de comisia de atestare, în cazul lipsei de post inferior vacant sau al respingerii funcției propuse; h) pentru o încălcare gravă specificată la art.46 sau încălcare sistematică a disciplinei de serviciu; h¹) în cazul stabilirii, prin act de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese; h²) în caz de incompatibilitate, stabilită prin actul de

constatare rămas definitiv; h³) în cazul nedeunerii declarației de avere și interese personale sau refuzului de a o depune, în condițiile art. 27 alin. (8) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate; h⁴) în cazul dispunerii de către instanța de judecată, prin hotărâre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate; i) pentru comitere a unei infracțiuni și pentru condamnare în bază de sentință judecătorească definitivă; j) în cazul limitării, prin hotărâre judecătorească definitivă, a dreptului de a îndeplini atribuțiile sau în cazul existenței de antecedente penale; j¹) în cazul încălcării obligației prevăzute la art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale; k) în cazul retragerii cetățeniei Republicii Moldova; k¹) în cazul în care colaboratorul vamal se află în una din situațiile prevăzute la art.6; l) în alte cazuri, prevăzute de legislație.

Conform art. 81 alin. (3) din Codul muncii, contractul individual de muncă încetează în temeiul ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, sub semnătură, cel târziu la data eliberării din serviciu, cu excepția cazului în care salariatul nu lucrează pînă în ziua eliberării din serviciu (absență nemotivată de la serviciu, privațiune de libertate, etc.). Ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului cu privire la încetarea contractului individual de muncă trebuie să conțină referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Din materialele dosarului, însă, rezultă că, ordinul Serviciului Vamal nr.643-p din 20 iunie 2016 cu privire la sancționare, contestat de către intimat, nu conține articolul și litera corespunzătoare din Legea serviciului în organele vamale, în baza căruia intimatului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – eliberarea din serviciu în organul vamal.

Mai mult ca atât, angajatorul Serviciul Vamal, la aplicarea sancțiunii disciplinare, a depășit termenul de aplicare a acesteia prevăzut de art. 209 din Codul muncii. Or, raportul Direcției securitate internă nr. 2163 din 22 aprilie 2016, ordinul Serviciului Vamal nr. 131-0 din 22 aprilie 2016 privind efectuarea anchetei de serviciu de către Direcția securitate internă și încheierea din 24 mai 2016 pe ancheta de serviciu nr. 131-o din 22 aprilie 2016, aprobată la data de 03 iunie 2016, precum și extrasul din baza de date cu privire la informația despre traversarea frontierei Republicii Moldova, demonstrează că, persoanele de conducere au cunoscut despre abatere chiar în ziua comiterii ei.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele judecătorești temeinic și legal au anulat ordinul Serviciului Vamal nr. 643-p din 20 iunie 2016 cu privire la sancționare în partea aplicării lui Aurel Punga a sancțiunii disciplinare – eliberarea din serviciu în organul vamal și l-au restabilit pe Aurel Punga în funcția de inspector principal al Postului vamal Otaci, (PVF1, rutier), Biroul vamal Briceni, iar recurentul nu a invocat în acest sens nici un argument, ce ar răsturna concluzia instanțelor judecătorești.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Din cererea de concretizare a pretențiilor din cererea de chemare în judecată rezultă că, Aurel Punga a solicitat încasarea de la Serviciul Vamal a

salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 23 septembrie 2016 – 15 mai 2017 în sumă de 42055,20 de lei (f. d. 60).

Însă, instanțele judecătorești au dispus încasarea de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Aurel Punga a salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 20 iunie 2016 – 23 mai 2017.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Aurel Punga salariul pentru absența forțată de la lucru în perioada 23 septembrie 2016 – 15 mai 2017.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a modifica decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea încasării salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 20 iunie 2016 – 23 mai 2017 prin încasarea de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Aurel Punga a salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 23 septembrie 2016 – 15 mai 2017, iar în rest de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Serviciul Vamal.

Se modifică decizia din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Aurel Punga împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea în parte a actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral în partea încasării salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 20 iunie 2016 – 23 mai 2017, după cum urmează:

Se încasează de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Aurel Punga salariul pentru absența forțată de la lucru în perioada 23 septembrie 2016 – 15 mai 2017.

În rest decizia din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic